

Kans voor nieuwe pompoenrassen

Het onderzoek in Nederland is -uitgevoerd door het Louis-Bolk Instituut in samenwerking met de Vakgroep Ecologische Landbouw van de Landbouw universiteit Wageningen. Het vond in 1992 en 1993 plaats op het biologisch-dynamische bedrijf van André Vollenberg in Grubbenvorst. Er werden 5 rassen onderzocht. Naast produkteigenschappen zijn ook afzetperspectieven bekeken. Hierover is in Ekoland nr 2, 1995 al een artikel verschenen.

Rassen

Het onderzoek werd uitgevoerd aan de bij ons bekende oranje Hokkaido (Uchiki Kuri), de groene Hokkaido (Sweet Mama F1), aan de in de USA veel gegeten Butternut en aan de bij ons minder bekende pompoenen met als (Franse) naam Melonnette en Courge Musquée. De eerste heeft zoals de naam al zegt een meloenachtig uiterlijk en is geel. De Courge musquée ligt veel in Turkse en Marokkaanse groentewinkels en wordt geïmporteerd uit zuidelijke landen.

De teelt.

De teelt vond plaats in een plantverband van 0,75 x 3 m met zwart plastic in de rijen met planten. De bemesting bedroeg circa 25 ton stalmest en 10 ton drijfmest per ha. Ziekten kwamen nauwelijks voor. Aan het eind van het groeiseizoen wat meeldauw; het meest bij Melonnette, maar de vruchten waren toen al behoorlijk uitgegroeid en de invloed op opbrengst en kwaliteit was waarschijnlijk gering.

In West-Europa wordt betrekkelijk weinig pompoen geconsumeerd. Landbouwkundig gezien is de teelt van pompoen echter aantrekkelijk. De behoefte aan mest is beperkt, pompoen kan onkruid goed onderdrukken en in het algemeen zijn planteziekten geen probleem. Voor de E.U. was dit een reden om onderzoek te laten doen naar verschillende pompoenrassen in Nederland, Frankrijk en Spanje. Het doel was om inzicht te krijgen in de verschillen in teelt, houdbaarheid en voedingswaarde van een vijftal rassen.

1 Oranje Hokkaido

3 Melonnette

Opbrengsten

In tabel 1 zijn de opbrengsten vermeld. Wat opvalt is de lage opbrengst van de Butternut. Dat zal wel verband houden met ons klimaat. De vruchtvorming van deze pompoen kwam laat op gang. In Spanje en Frankrijk waren de opbrengsten aanzienlijk hoger. De Courge musquée liet aanzienlijk hogere opbrengsten zien.

Tabel 1.

Opbrengsten biologische pompoen in Grubbenvorst in ton per ha.

Ras	jaar 1*	jaar 2*	jaar 2**
Oranje Hokkaido	16	23	20
Groene Hokkaido	15	16	15
Melonnette	26	31	28
Butternut	6	12	9
Courge musquée	34	44	39

*opbrengst **gemiddeld

Houdbaarheid

Naast opbrengst is de houdbaarheid van belang. Deze is aangegeven in tabel 2. Het houdbaarheidsonderzoek liet aanzienlijke verschillen tussen de rassen zien. De oranje Hokkaido kwam er slecht af maar de groene Hokkaido scoorde juist zeer goed. De lagere opbrengst van de groene Hokkaido werd

Tabel 2.

Gewichtsverlies na 3 maanden bewaring in kisten bij 13°C (gewichtsprocenten).

Ras	jaar 1*	jaar 2*	jaar 2**
Oranje Hokkaido	73	55	64
Groene Hokkaido	2	2	2
Melonnette	33	7	20
Butternut	52	15	34
Courge musquée	47	7	27

*verlies **gemiddeld

De vijf onderzochte
pompoenrassen:
Oranje Hokkaido,
Groene Hokkaido,
Melonnette,
Butternut, Courge
musquée

2 Groene Hokkaido

4 Butternut

5 Oranje Musquée

na drie maanden gedeeltelijk of geheel
goedgemaakt door de goede houdbaar-
heid.

Voedingswaarde

Om de rassen nog beter te kunnen
vergelijken werden een aantal produkt-
eigenschappen onderzocht. Deze zijn

aangegeven in tabel 3.

Wat opvalt is dat alle pompoenras-
sen zeer lage nitraatgehaltes hebben.
Er zijn verschillen tussen de rassen,
maar deze zijn van geringe betekenis.
Bij de overige eigenschappen springt
de groene Hokkaido er vrijwel steeds

zeer goed uit. Het lage nitraatgehalte
en de hogere voedingswaarde maakt dit
ras bij uitstek geschikt als babyvoed-
sel. Vooral ook bij vergelijking met
bijvoorbeeld winterwortel en aardap-
pel. Wat betreft voedingswaarde is de
groene Hokkaido duidelijk beter dan de
oranje variant. De Courge musquée die
de hoogste opbrengst te zien gaf, blijft
in produkteigenschappen ver achter.
In mindere mate geldt dit ook voor de
Melonnette.

Perspectieven

Omdat alleen proeven op zandgrond
in Noord-Limburg werden gedaan,
kan geen conclusie voor uiteenlopende
teeltomstandigheden worden getrok-
ken. In de Noord-Limburgse situatie
bleek het volgende: Het ras Butternut
heeft relatief gunstige eigenschappen
en veel toepassingsmogelijkheden in
de keuken. De opbrengst is evenwel
te laag. Voorzaaien in een kas kan
de teelt mogelijk wat vervroegen,
maar veel perspectief heeft de teelt
van deze pompoen vooralsnog niet.
Courge musquée en melonnette laten
de hoogste opbrengsten zien. Maar de
overige eigenschappen zoals houdbaar-
heid en voedingswaarde zijn minder
gunstig. Ook de smaak is minder (zie
Ekoland 2, 1995). Gezien de gevonden
eigenschappen verdient de teelt van
de groene Hokkaido meer aandacht.
Vergeleken met de oranje Hokkaido is
de opbrengst wel wat lager maar houd-
baarheid, voedingswaarde en smaak
zijn aanzienlijk beter.

Tabel 3.
Produkteigenschappen pompoenrassen bij oogst

Ras	droge stof (%)	eiwit (%)	kool- hydraten (%)	Caroteen (mg/kg)	Vitamine C (mg/kg)	Nitraat (mg/kg)
Oranje Hokkaido	9,5	3,0	18	25	102	32
Groene Hokkaido	14,8	3,5	30	12	205	13
Melonnette	6,7	1,5	13	2	105	2
Butternut	8,3	2,7	18	2	120	59
Courge musquée	3,5	1,4	10	6	28	4
aardappel	20	2,1	18	0	150	100-300
winterwortel	11	1,1	10	80	60	300-400

Jan Bokhorst

Louis Bolk Instituut, Driebergen

Frans Verkleij

*Vakgroep Ecologische Landbouw
LU Wageningen*

Het verslag van het onderzoek met meer
gedetailleerde informatie, ook over het on-
derzoek in Frankrijk en Spanje en onder-
gangbare omstandigheden, is bij het Louis
Bolk Instituut te bestellen: 0343-517814